

MTV Oy
Tuotepäällikkö Saana Hiera
Ilmalantori 2
00033 MTV3

TELEOSTOSLÄHETYKSILLE ASETETUT VAATIMUKSET

Asian tausta

Viestintävirasto on saanut yhteydenoton, jonka mukaan MTV Oy on MTV3-kanavallaan 10.3.2003 kello 11.55 lähettänyt Ostoskanava Kauppakatu-nimistä ohjelmaa. Yhteydenoton mukaan ohjelmassa esitetyt teleostoslähetykset eivät täytä televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain teleostoslähetyksen-määritelmää.

Sovellettavat säännökset

Viestintävirasto valvoo televisio- ja radiotoiminnasta annetun lain 35 §:n nojalla kyseisen lain ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista.

Televisio- ja radiotoimintalain 2 § 10-kohdan mukaan teleostoslähetyksellä tarkoitetaan suoria tarjouksia sisältäviä, yleisölle suunnattuja televisiolähetyksiä tuotteiden tai palvelujen, mukaan lukien kiinteä omaisuus tai oikeudet ja sitoumukset, toimittamiseksi maksua vastaan. Lain hallituksen esityksen (HE 34/1998) mukaan teleostoslähetyksen määritelmä vastaa televisiodirektiivin määritelmää ja pitää sisällään sekä lyhyet, tavanomaisia mainoksia muistuttavat "spotit" että ohjelmanomaiset mainokset. Mainonnasta teleostoslähetys eroaa siinä, että lähetyksestä on käytävä ilmi, mistä esiteltävä kohde on tilattavissa. Yhteydenoton mukaan joidenkin lähetyksessä esitettyjen tuotteiden osalta tämä seikka ei käynyt ilmi, minkä vuoksi kyseessä ei ollut teleostoslähetys vaan pikemminkin mainos.

Lain 31 § sisältää teleostosohjelmien aikarajoituksia koskevia määräyksiä. Säännöksen mukaan ohjelmia saa olla päivässä enintään kahdeksan ja niiden kokonaiskesto saa olla enintään kolme tuntia päivässä. Säännöksellä erotetaan teleostoslähetyksille varattujen ohjelmapaikkojen aikarajoitukset mainonnan aikarajoituksista.

Saadut selvitykset ja Viestintäviraston kannanotto

Viestintävirasto pyysi MTV Oy:ltä selvitystä asiassa sekä näytenuhaa 10.3. esitetystä ohjelmasta. Viestintävirasto vastaanotti MTV Oy:n 1.4.2003 päivätyn selvityksen. Viestintävirasto on tutustunut sille toimitettuun näytenuhaan.

Selvityksen ja näytenauhan perusteella kyseinen ohjelma sisälsi kuusi eri tuote-esittelyosiota. Ensimmäisessä esiteltiin Naantalin kylpylää, toisessa Ratiopharmin rinnakkaislääkkeitä, kolmannessa Valioravinnon tyrniöljykapseleita, neljännessä Arvo Kokkonen Oy:n Cavi-Art merilevävalmistetta, viidennessä Oy Soya Ab:n Tofu-tuotteita ja kuudennessa Linea Verden Couscous-tuotteita.

Naantalin kylpylän osalta ohjelmassa näytettiin yhteystiedot, joista palveluja voi tilata. Ratiopharmin rinnakkaislääkkeiden osalta esitettiin yrityksen internet-osoite, josta saa lisätietoa tuotteesta. Valioravinnon tyrniöljykapseleiden osalta kerrottiin, että niitä saa luontaistuotekaupoista ja apteekeista sekä näytettiin internet-osoite, josta löytyvät tuotteiden jälleenmyyjät. Neljännen tuotteen osalta esitettiin Arvo Kokkonen Oy:n yhteystiedot ja internet-osoite ja Tofu-tuotteiden osalta ohjelmassa valmistettiin tuotteesta ruokaa ja annettiin internet-osoite, josta voi tilata reseptivihon. Kuudennesta tuotteesta annettiin internet-osoite, josta voi hakea lisätietoja tuotteesta.

Televisio- ja radiotoimintalain 2 § 10-kohdan mukaisesti teleostoslähetysten tulee olla suora tarjous tuotteiden toimittamiseksi maksua vastaan. Viestintävirasto katsoo, että täyttääkseen tämän laissa asetetun kriteerin, teleostoslähetyksestä tulee ilmetä tilauksen keskeiset ehdot. Vähimmäisvaatimuksena voidaan pitää tuotteen hinnan ilmoittamista toimituskuluineen. Edelleen lain hallituksen esityksen mukaan teleostoslähetyksestä on käytävä ilmi, mistä esiteltävä kohde on tilattavissa. Ohjelmassa on siis ilmoitettava esimerkiksi puhelinnumero, osoite tai internet-osoite, josta tuotteen voi tilata. Pelkkä myyjänä toimivan tahon ilmoittaminen tai sellaisen internet-osoitteen antaminen, jonka kautta tuotetta ei voi tilata, ei täytä teleostoslähetykselle asetettuja kriteereitä. Teleostosohjelmille varatuilla ohjelmapaikoilla tulee esittää ainoastaan teleostoslähetysiä, ei mainoksia.

Viestintävirasto on arvioinut teleostoslähetyksille asetettuja vaatimuksia ainoastaan televisio- ja radiotoimintalain kannalta. Mahdollisen muun lainsäädännön, kuten kuluttajansuojalainsäädännön markkinointisäännösten arvioiminen ei kuulu Viestintäviraston toimivaltaan.

MTV Oy:n selvityksen mukaan MTV Oy on 31.3.2003 poistanut ohjelmistosta nyt kyseessä olevan Kauppakatu-kokonaisuuden. MTV Oy tulee tarkentamaan Ostoskanava-ohjelmien tekijöille lain ja säännöksiä noudattamista. Edelleen MTV Oy tulee tehostamaan valvontaa tältä osin. Viestintävirasto pitää MTV Oy:n antamaa selvitystä riittävänä. Viestintävirasto voi tarvittaessa ottaa asian uudelleen käsittelyyn.

Yksikön päällikkö

Merja Saari

Ylitarkastaja

Päivi-Maria Virta